

INDEKS ZAZNAVE KORUPCIJE ZA LETO 2022 RAZKRIVA, KAKO NEDOVOLJEN VPLIV IN RAZDROBLJENA PROTİKORUPCIJSKA PRIZADEVANJA OGROŽAJO NAPREDEK V ZAHODNI EVROPI IN EU

Skoraj tretjina držav v regiji je letos dosegla zgodovinsko nizke rezultate

Berlin, 31. januar 2023 – [Indeks zaznave korupcije \(CPI\) za leto 2022](#), ki ga je danes objavil Transparency International, prikazuje, da čeprav Zahodna Evropa in EU ostajata regiji z najboljšim rezultatom, številne države kažejo zaskrbljujoče znake nazadovanja.

Leto 2022 je razkrilo, kako so imele močne industrije in tuji akterji nedovoljen vpliv na odločanje v regiji – od afere Uber v **Franciji** (72), do vezi **nemške** (79) zvezne vlade z ruskim državnim plinskim podjetjem Gazprom, do obtožbe »Katargate«, da so člani Evropskega parlamenta jemali podkupnine od katarskih in maroških uradnikov. Ti primeri prikazujejo, kako zunanji vpliv, slabo uveljavljanje standardov integritete in grožnje pravni državi spodkopavajo učinkovitost protikorupcijskih ukrepov.

Flora Cresswell, regionalna koordinatorica Transparency International za zahodno Evropo je povedala:

»Prav ko se Evropa sooča z nešteti izzivi – od vojne v Ukrajini in poznejšega pomanjkanja energije in hrane do grozeče recesije – se regija neuspešno spopada s korupcijo. Letos smo videli, kako lahko močne industrije in tuji voditelji vplivajo na politiko na račun javnega interesa od Francije do Nemčije in same EU. Da bi se voditelji lahko učinkovito spopadli s krizami, s katerimi se sooča celina, morajo dati prednost trajnim, celovitim ukrepom za boj proti korupciji in zagotoviti integriteto v politiki.«

POUDARKI – zahodna Evropa in EU

Indeks CPI razvršča 180 držav in ozemelj glede na njihovo zaznano stopnjo korupcije v javnem sektorju na lestvici od nič (zelo koruptivno) do 100 (zelo čisto).

Povprečje indeksa za zahodno Evropo in EU se drži na 66.

- **Danska** (90) je letos na svetovnem vrhu indeksa, na regijski lestvici ji sledita **Finska** (87) in **Norveška** (84).
- Najslabše v regiji ostajajo **Romunija** (46), **Bolgarija** (43) in **Madžarska** (42).
- **Ciper** (52), **Madžarska** (42), **Luksemburg** (77), **Malta** (51), **Nizozemska** (80), **Poljska** (55), **Slovenija** (56), **Švedska** (83), **Švica** (82) in **Združeno kraljestvo** (73) so vse letos na zgodovinsko najnižji ravni indeksa.

Od leta 2017 je 96 odstotkov držav v regiji nazadovalo ali doseglo malo ali nič bistvenega napredka.

- V tem časovnem obdobju so **Luksemburg** (77), **Avstrija** (71), **Združeno kraljestvo** (73) in **Slovenija** (56) znatno padli na indeksu CPI.
- Samo **Irska** (77) je bistveno izboljšala svoj rezultat.

Za posamezen rezultat vsake države in spremembe skozi čas ter analizo za vsako regijo si oglejte [spletno stran CPI 2022](#).

VZDRŽNA KORUPCIJA V ZAHODNI EVROPI IN EU

Posamezna protikorupcijska prizadevanja v regiji so privedla do številnih škandalov in resnih pomanjkljivosti v okvirih politične integritete. To vključuje nepregledno porabo v obrambnem sektorju – ki bi lahko postala bolj problematična, ko evropske države po ruskem napadu na Ukrajino krepijo vojaško financiranje.

- Letos je **Združeno kraljestvo** (73) padlo za pet točk na najnižjo oceno doslej. Številni škandali, od javne porabe do lobiranja, pa tudi razkritja ministrskega napačnega ravnanja so poudarili hude neustreznosti v sistemih politične integritete v državi. Zaupanje javnosti v politiko je zaskrbljujoče nizko, vendar bi vladna podpora predlogu zakona o integriteti in etiki, ki je trenutno v lordski zbornici, pripeljala sveženj reform, ki bi lahko pomagale obrniti nazadovanje Združenega kraljestva.
- V mnogih državah po vsej regiji so izdatki za obrambo skriti za tančico skrivnosti z navajanjem nacionalne varnosti, kar bi se lahko izkazalo za še bolj nevarno, ko se dodeli več sredstev. V **Nemčiji** (79), na primer, je vlada zdaj ustanovila 100 milijard evrov vreden sklad za prenovo svoje vojske, vendar tako poenostavljeno naročanje odpira precejšnja tveganja za korupcijo. Vendar bi nova strategija nacionalne varnosti, o kateri trenutno razpravljajo v vladi, lahko pomagala okrepiti mehanizme integritete in preglednosti, če bi bila sprejeta.
- **Bolgarija** (43) ostaja med državami z najnižjim indeksom CPI v regiji, politična nestabilnost pa je še naprej predstavlja izziv. Nedavne spremembe bi lahko ogrozile integriteto volitev, saj se država bori tudi za ohranitev pravne države. Parlament ni sprejel dovolj ukrepov za zaščito civilnega prostora ter čaka na zakon o "tujem agentu" in zavrnitev zakona o zaščiti prijaviteljev.
- Celo države, ki zasedajo najvišja mesta na CPI, so stagnirale, saj jim ni uspelo odpraviti pomanjkljivosti v okvirih politične integritete. Nobena nordijska država se od leta 2017 ni bistveno izboljšala, zdaj pa države, kot sta **Švica** (82) in **Nizozemska** (80), kažejo znake nazadovanja v luči zaskrbljenosti o šibki zakonodaji na področjih integritete in lobiranja.

Transparency International poziva vlade, da dajo prednost protikorupcijskim zavezam, okrepijo sisteme nadzora in uravnavanja, vzdržujejo pravice do informacij in omejijo zasebni vpliv, da bi se končno znebili korupcije v svetu – in nestabilnosti, ki jo prinaša.

Daniel Eriksson, izvršni direktor Transparency International, je dejal:

»Vlade morajo odpreti prostor za vključevanje javnosti v odločanje – od aktivistov in lastnikov podjetij do marginaliziranih skupnosti in mladih. V demokratičnih družbah lahko ljudje povzdignejo svoj glas in pomagajo izkoreniniti korupcijo ter zahtevajo varnejši svet za vse nas.«

OPOMBA UREDNIKOM

- Spletna stran za medije vključuje poročilo CPI 2022, kot tudi celoten nabor podatkov in metodologijo, mednarodno izjavo za medije v angleščini in ruščini ter dodatno analizo za Zahodno Evropo. Več tukaj:

<https://www.transparency.org/en/cpi/2022/media-kit>

O INDEKSU ZAZNAVE KORUPCIJE

Od svojega začetka leta 1995 je indeks zaznave korupcije postal vodilni svetovni indikator korupcije v javnem sektorju. Indeks ocenjuje 180 držav in teritorijev po vsem svetu na podlagi dojemanja korupcije v javnem sektorju, pri čemer uporablja podatke iz 13 zunanjih virov, vključno s Svetovno banko, Svetovnim gospodarskim forumom, zasebnimi podjetji za oceno tveganj in svetovanje, možganskimi trusti idr. Ocene odražajo stališča strokovnjakov in poslovnežev.

Postopek za izračun CPI se redno pregleduje, da se zagotovi, da je čim bolj robusten in skladen. Nazadnje je pregled opravilo Skupno raziskovalno središče Evropske komisije leta 2017. Vsi rezultati CPI od leta 2012 so primerljivi iz enega leta v drugo. Za več informacij si oglejte ta članek (v angleščini): [ABC CPI: Kako se izračuna indeks zaznave korupcije](#).

KONTAKT ZA INTERVJU

V primeru vprašanj glede posamezne države se obrnite na [nacionalna poglavja mreže Transparency International](#).

V primeru vprašanj glede regionalnih in globalnih ugotovitev se obrnite na sekretariat Transparency International: press@transparency.org.